Materiały do flory porostów Pomorza (Beiträge zur Kenntnis der Flechten Pomerellens).

napisał
F. KRAWIEC.

(wpłynęło 15. XII 1932).

Cała literatura odnosząca się do porostów Pomorza i zestawienie wszystkich gatunków w niej zawartych mieści się w dwóch pracach L e t t a u 'a — Beiträge zur Lichenenflora von Ost- und Westpreussen (Festschrift des Preuss. Bot. Ver. Königsberg 1922) i Nachträge zur Lichenenflora von Ost- und Westpreussen (Schr. Phys. ökon. Ges. LX. 1920). Podaje w nich L e t t a u 504 gatunki. Jednakże znacznie większa część danych odnosi się do Prus Wschodnich.

Jeżeli nadto uwzględnimy, że nie całe dawne „Prusy Zachodnie“ stanowią nasze obecne Pomorze, to okazuje się, że w pracach tych jest podanych z naszego woj. Pomorskiego zaledwie stokilkadziesiąt gatunków. Stosunkowo lepiej była zbadana flora epifityczna głazów narzutowych, którą częściowo badał L i n d a u sam a częściowo oznaczył materiały, zebrane przez H e r m a n n a *). Później ukazała się tylko jedna praca, w której znajdujemy trochę danych o florze porostów okolicy Helu. (S u z a — Przyczynek do znajomości flory porostów Polski. Acta Soc. Bot. Pol. Vol. V. 1928).

W ciągu miesiąca lipca 1930 r., przystępując do opracowania flory epifitycznej głazów narzutowych, zebrałem w północnej części Pomorza, a mianowicie w powiatach Morskim, Kartuskim i w półn. części powiatu Kościerskiego dosyć bogaty materiał po-

*) R. H e r m a n n — Die erratischen Blöcke im Regierungsbezirk Danzig. Beiträge zur Naturdenkmalpflege, Bd. II. Heft 1 — Berlin 1911.

rostów. Stosunkowo najlepiej zbadałem Kępę Radłowską pod Gdynią.

Zebrałem razem 197 gatunków. Z tych kilkadziesiąt jest nowych dla flory porostów Pomorza. Kilkanaście nie było jeszcze wogóle notowanych we florze porostów Polski, jednakże z braku literatury i z powodu trudności systematycznych nie mogę podać dokładnej liczby gatunków. W każdym razie nowe dla flory porostów Polski są zdaje się następujące gatunki: *Verrucaria laevata*, *Peltigera virescens* var. *Degeni*, *P. Hazslinszkyi*, *P. leptoderma*, *Lecidea musiva*, *Stereocaulon saxatile*, *St. spissum*, *St. incrustatum*, *Lecanora laevata*, *Lecanora prosechoides*, *Parmelia Mougeotii*, *P. quercina*, *Caloplaca lobulata*, pozatem szereg form rodzaju *Cladonia* i kilka gatunków rodzaju *Usnea*.

Najbogatsze w gatunki rzadsze i ciekawe pod względem geograficznym okazały się głązy narzutowe. I tak *Stereocaulon saxatile* był znany dotychczas tylko z Szwecji. Jest to więc pierwsze stanowisko tego gatunku w Europie środkowej. Pozatem znalazłem na głazach szereg gatunków górskich jak np. *Verrucaria laevata*, *V. elaeomelaena*, *Placynthium nigrum*, *Nephroma parile*, *Sphaerophorus fragilis*, *Gyrophora cylindrica* i inne. Na uwagę zasługuje fakt, że *Mycoblastus sanguinarius* i *Ochrolechia androgyna*, które w Karpatach spotyka się tylko w lasach świerkowych na świerkach, występują na Pomorzu tylko na dużych głazach narzutowych.

Na głazach położonych na samym brzegu morza występuje zespół porostów, złożony głównie z dwóch gatunków *Caloplaca pyracea* i *Lecanora prosechoides*. Ten ostatni gatunek oraz *Caloplaca lobulata* występują tylko w pobliżu morza.

Strona systematyczna niniejszego spisu gatunków jest oparta na dziele Z a h l b r u c k n e r a — *Catalogus lichenum universalis*. (*Cladonia* według S a n d s t e d e g o). Niektóre, zwłaszcza trudniejsze rodzaje skorygowali i oznaczyli specjaliści, za co Im w tem miejscu dziękuję: G y e l n i k — *Peltigera*, H o e g — *Pertusaria*, M a g n u s s o n — *Acarospora* i *Stereocaulon*, M o t y k a, — *Usnea*, S a n d s t e d e — *Cladonia*). Bardzo serdeczne podziękowanie składam p. Dr. J. M o t y c e, który służył mi radą i pomocą, skontrolował moje oznaczenia, a najtrudniejsze gatunki oznaczył.

Panom Profesorom Dr. J. Paczoskiemu i Dr. A. Wodziczce dziękuję za życzliwe poparcie.

Praca została wykonana częściowo z zasiłku Komisji Fizjograficznej Polskiej Akademji Umiejętności.

WYKAZ GATUNKÓW.

Verrucariaceae.

Verrucaria laevata Lght. — Na głazach zanurzonych w wodzie strumyka, nad szosą z Zagórza do Piekiełka razem z następującym gatunkiem. Jest to gatunek górski, dla Polski zdaje się nowy.

V. elaeomelaena Mass. — Razem z poprzednim gatunkiem. Gatunek ten był u nas notowany dotychczas tylko z gór.

V. rupestris Schrad. — Na granitowym, sztucznie postawionym słupie na skraju lasu bukowego koło Starej Piły; na małym kamyku wapiennym na wybrzeżu morskim między Gdynią a Orłowem.

Pyrenulaceae.

Porina carpinea A. Zahlbr. — Na buku w lesie bukowym na Kępie Radłowskiej pod Gdynią.

Pyrenula nitida Ach. — Na bukach w lesie bukowym między Starą Piłą a Piekiełkiem; buki w lesie bukowym koło Mrzezina; graby i buki na Kępie Radłowskiej pod Gdynią; na buku w lesie buk. koło Zagórza; buk nad drogą koło Bartłomina.

Caliciaceae.

Calicium salicinum Pers. — Na dębach w lesie mieszanym na Kępie Radłowskiej pod Gdynią i w lesie między Gdynią a Chylonją; suchy pniak na skraju lasu nad drogą z Zagórza do Piekiełka.

C. quercinum Pers. — Suchy pniak sosnowy w lesie na Kępie Radłowskiej pod Gdynią.

C. parietinum Ach. — Na wilgotnej, przewieszanej ścianie dużego głazu narzutowego koło Odargowa.

Chaenotheca chrysocephala Th. Fr. — Brzozy i sosny na Kępie Radłowskiej pod Gdynią; na sosnach w lesie miejskim koło Wejherowa; modrzewie na skraju lasu nad drogą z Zagórza do Gniewowa.

Ch. melanophaea Zwackh. — Sosny w lesie mieszanym na Kępie Radłowskiej pod Gdynią; modrzewie na skraju lasu nad drogą z Zagórza do Gniewowa.

Coniocybe furfuracea A c h. — Na ziemi i szczątkach roślin na zboczach Kępy Radłowskiej pod Gdynią; u nasady pnia buka w lesie bukowym koło Mrzezina.

C. gracilentia A c h. — Na olszy i brzozie w lesie na Kępie Radłowskiej pod Gdynią.

S p h a e r o p h o r a c e a e.

Sphaerophorus fragilis P e r s. — Wśród kępki mchu na „Wielkim Kamieniu“ nad jez. Kamiennem koło Miłoszewa. Gatunek ten był u nas znany dotychczas tylko z gór.

A r t h o n i a c e a e.

Arthonia radiata P e r s. — Na bukach i grabach w lesie mieszanym na Kępie Radłowskiej.

G r a p h i d a c e a e.

Opegrapha atra P e r s. — Kępa Radłowska, na olchach i dębach na skraju lasu; na brzozie w lesie sosnowym koło Helu.

O. herpetica A c h. — Na klonie w lesie bukowym na Kępie Radłowskiej.

O. varia P e r s. — Na drzewach liściastych na Kępie Radłowskiej.

Graphis scripta A c h. — Pospolita na całym terenie, b. zmienna. Na bukach, grabach i olchach na Kępie Radłowskiej; na bukach w lesie bukowym koło Starej Piły.

C o l l e m a c e a e.

Collema glaucescens H o f f m. — Na ziemi gliniastej na zachodnich, opadających ku morzu zboczach Kępy Radłowskiej razem z następnym gatunkiem; znalazłem tylko jeden okaz.

C. pulposum A c h. — Na wilgotnej ziemi wśród zarośli na zachodnich, opadających ku morzu zboczach Kępy Radłowskiej obficie i na dużej przestrzeni.

Leptogium lichenoides A. Z a h l b r. — Na trawiastym brzegu morza wśród mchów u stóp stromych zboczy Kępy Radłowskiej.

P a n n a r i a c e a e.

Placynthium nigrum S. Gray. — Na dużym głazie narzutowym koło Łosienic.

Pannaria pezizoides Trevis. — Na piaszczystym, stromo opadającym zboczach nad drogą z Zagórza do Starej Piły; na mchach na zboczach wąwozu w lesie bukowym na Kępie Radłowskiej.

S t i c t a c e a e.

Lobaria pulmonaria Hoffm. — Na bukach w lesie bukowym nad jez. Cichem pod Kartuzami; na bukach w lesie bukowym nad drogą z Zagórza do Piekietka; na grabach w lesie na stokach nad Radunią koło Babidolu.

P e l t i g e r a c e a e.

Nephroma parile Ach. — Obficie na głazach oblewanych w potoku Zagórzańskim, w lesie nad drogą z Zagórza do Starej Piły.

Peltigera horizontalis Baumg. — W wilgotnej partji lasu na mchach u stóp większego głazu narzutowego koło Piekietka; u nasady pnia drzewa w lesie między Gdynią a Chylonją.

P. polydactyla Hoffm. — D. pospolita w lasach na ziemi lub u stóp pni drzew. Las mieszany między Gdynią a Chylonją; las bukowy koło Mrzezina; nad drogą koło Reszek.

P. polydactyla var. *crassoides* G y e l. — Na piaskach nad drogą z Czekocina do Śmiechowa.

P. virescens G y e l. var. *Degeni* G y e l. — W lesie na Kępie Radłowskiej; w lesie nad potokiem między Zagórzem a Piekietkiem; na głazie w potoku Zagórzańskim koło Starej Piły.

P. spuria D. C. — Na piaszczystych zboczach Kępy Radłowskiej na brzegu morza.

P. Hazslinszkyi G y e l. — W lesie mieszanym na Kępie Radłowskiej.

P. canina Willd. — Pospolita w lasach zwłaszcza sosnowych oraz na miejscach słonecznych.

P. canina f. *palmata* G y e l. — W lesie sosnowym typu Pinetum callunosum nad drogą ze Stężycy do Gołubia.

P. canina f. subnitens H a r m. — Na głazach nad szosą z Zagórza do Piekiełka; w lesie sosnowym między Piekiełkiem a Bieszkowicami.

P. rufescens H u m b. — Pospolita na słonecznych miejscach piaszczystych. Piaski między Gdynią a Chylonją; nad drogą koło Reszek; piaski nad drogą z Czekocina do Śmiechowa; zachodnie zbocza Kępy Radłowskiej.

P. malacea F u n c k. — W lesie sosnowym koło Helu.

P. leptoderma N y l. — Na ziemi wśród mchów w lesie sosnowym koło Helu; trawiasty brzeg plaży między Gdynią a Orłowem; piaski nad drogą z Zagórza do Starej Piły; nad drogą z Bartłomina do Tępcza; opadające ku morzu, piaszczyste zbocza Kępy Radłowskiej.

P. praetextata Z o p f. var. *subcanina* G y e l. — W lesie mieszanym na Kępie Radłowskiej; w lesie bukowym koło Mrzeżyna; olszyna nad szosą z Zagórza do Piekiełka.

L e c i d e a c e a e.

Lecidea (Eulecidea) plana L a h m. — Występuje d. często na głazach wielkiej moreny koło Mściszewic; głązy w lesie sosnowym nad drogą z Dębiny do Tępcza.

L. macrocarpa S t r e u d. — Duży głąz koło Łosienic; głązy przydrożne koło Reszek.

L. macrocarpa var. *superba* T h. F r. — Głąz w obrębie dużej moreny koło Mściszewic.

L. convexa T h. F r. — Głąz w lesie nad drogą z Tępcza do Dębiny; głąz w obrębie moreny koło Mściszewic; głązy przydrożne koło Reszek.

L. musiva K ö r b. — Głązy przydrożne koło Dębiny (Wyszcino); głązy między Skrzyszewem a Glińcem.

L. cinereoatra A c h. — Głązy przydrożne koło Reszek.

L. crustulata S p r g l. — Głąz w lesie nad drogą koło Zagórza; głąz w lesie mieszanym między Gdynią a Chylonją; małe kamyki (ok. 4 cm średnicy) w lesie koło Starej Piły. Gatunek ten jest zdaje się pospolity w całym terenie.

L. neglecta N y l. — Gatunek ten występuje d. często na kępach mchów na głazach narzutowych. Głąz koło Zbychowa; „Wielki Kamień“ koło Miłoszewa; głązy przydrożne koło Reszek; głązy na torfowisku nad drogą z Klukowej Huty do Mściszewic; głąz na wzgórzu morenowym koło Okuniewa.

L. fuscoatra A c h. — Jeden z najpospolitszych gatunków tego rodzaju, występuje na głazach położonych słonecznie. Skrzyszewo, Glińcz, Miłoszewo, Dębina, Pętkowice, Mściszewice, Reszki, Okuniewo.

L. euphorea F l k e. — Brzoza na zachodnich, opadających ku morzu zboczach Kępy Radłowskiej.

L. parasema A c h. — Gatunek b. pospolity na korze różnych drzew i na starem drewnie.

L. olivacea H o f f m. — Na gałęziach *Salix caprea* w lesie na Kępie Radłowskiej. Gatunek ten jest rzadszy niż poprzedni.

L. (Biatora) granulosa S c h a e r. — Na ziemi, szczątkach roślin i mchach na porębie w borze sosnowym między Zagórzem a Gniewowem, obficie.

L. coarctata N y l. — Mały głaz koło leśniczówki Pętkowice; głaz nad szosą z Zagórza do Piekiełka; głaz w potoku Zagórzańskim koło Starej Piły; mały głaz z grupy „Bliźniaki“ w lesie miejskim koło Wejherowa.

L. (Psora) ostreata S c h a e r. — Na sosnach w lesie mieszanym na Kępie Radłowskiej. Gatunek ten jest zdaje się w terenie d. rozpowszechniony.

Mycoblastus sanguinarius T h. F r. — „Wielki Kamień“ nad jez. Kamiennem koło Miłoszewa; duży kamień w lesie sosnowym leśn. Kamień (oddz. 49).

Bacidia rubella M a s s. — Na korze lipy przydrożnej w Gniewowie.

Bacidia muscorum S w. — Na mchach i na ziemi piaszczystej nad drogą z Zagórza do Piekiełka; na szczątkach roślin i mchach na łące torfowej między Mrzezinem a Beką; na mchach i ziemi piaszczystej na zboczach zachodnich Kępy Radłowskiej.

Rhizocarpon badioatrum T h. F r. — Głazy narzutowe nad drogą koło Dębiny (Wyszecino).

Rh. geographicum D. C. — W całym terenie d. rozpowszechniony. Najobficiej rośnie na starych terenach morenowych, gdzie pokrywa niekiedy całą powierzchnię nawet małych kamieni, podobnie jak w górach. Głazy na wzgórzu morenowem koło Okuniewa; głaz koło leśniczówki Kamień; nad drogą z Mojusza do Łosienic; morena koło Mściszewic, b. obficie; „Wielki Kamień“ koło Miłoszewa; Przyjaźń, Dębina, Reszki, Zbychowo, Łosienice, Brodnica, Ostrzyce.

Rh. obscuratum K ö r b. — Pospolity na głazach narzutowych nawet na b. małych. Pętkowice, Klukowa Huta, Reszki, Zbychowo, Skrzyszewo, Puck.

C l a d o n i a c e a e.

Baeomyces byssoides S c h w e r. — Na ziemi piaszczystej w lesie sosnowym na Kępie Radłowskiej; na ziemi w lesie mieszanym między Gdynią a Chylonją; na piaskach nad drogą z Czekocina do Śmiechowa; na mniejszym głazie „Bliźniaku“ w lesie miejskim koło Wejherowa.

B. roseus P e r s. — Na ziemi w obrębie dużej moreny koło Mściszewic; na ziemi na mokradłach koło Klukowej Huty; na ziemi nad drogą koło Reszek.

Cladonia rangiferina W e b. — Pospolita na ziemi piaszczystej zwłaszcza w lasach sosnowych typu Pinetum cladinosum.

Cladonia rangiferina f. *tenuior* D e l. — Na piaskach w lesie sosnowym koło Helu obficie.

Cladonia rangiferina f. *major* F l k. — Wśród mchów w lesie sosnowym koło Helu.

C. sylvatica H o f f m. — Występuje obficie na miejscach piaszczystych zwłaszcza w lasach sosnowych.

C. sylvatica f. *sphagnoides* F l k. — Pospolita w lesie sosnowym koło Helu.

C. sylvatica f. *decumbens* A n d e r s — W młodym lesie sosnowym koło Helu.

C. mitis S a n d s t. — Pospolita w lasach sosnowych, na piaszczystych wzgórzach morenowych i wrzosowiskach (Hel, Czekocin, Bielawa, Glińcz, Klukowa Huta, Mściszewice, Tępcz). W lesie sosnowym koło Helu znalazłem okazy z dobrze rozwiniętymi apotecjami (c. ap.), co zasługuje na uwagę, gdyż gatunek ten owocuje b. rzadko.

C. mitis f. *setigera* S a n d s t. — Morena koło Mściszewic. Forma ta charakteryzuje się wykształconymi na szczycie podecjów rzęskami (Rhizinen — S a n d s t e d e in litteris).

C. tenuis F l k. — Występuje obficie w lasach sosnowych np. koło Helu i Gołubia. W lesie sosnowym na Helu znalazłem okazy z dobrze wykształconymi apotecjami (c. ap.), co się spotyka b. rzadko również u tego gatunku.

C. impexa H a r m. — Na piaskach nad drogą z Łosienic do Mojusza; na wrzosowisku koło Bielawy.

Cladonia impexa H a r m.*) *laxiuscula* D e l. — D. pospo-

*) Podział tego gatunku na jednostki podrzędne podaję według oznaczeń S a n d s t e d e g o.

lita. Las sosnowy koło Helu; wrzosowisko koło Bielawy; zagajnik sosnowy nad drogą z Czekocina do Śmiechowa.

Cladonia impexa laxiuscula f. *subpellucida* H a r m. — Las sosnowy w leśn. Tępcz; las mieszany między Gdynią a Chylonją; nad drogą w leśn. Zagórze; nad drogą z Zagórza do Gniewowa.

Cladonia impexa f. *condensata* F l k. — Las sosnowy koło Helu.

Cladonia impexa spumosa F l k. — Wrzosowisko koło Bielawy. Forma ta jest rzadka i zdaje się z Polski jeszcze nie notowana.

C. alpestris R a b h. — W lesie sosnowym wśród mchów koło Helu (stąd podany już przez Suzę); na wrzosowisku koło Bielawy. Gatunek ten jest na niżu naszym b. rzadki.

C. Floerkeana S o m m f. — Pospolita w lasach sosnowych, pozatem znalazłem ją raz na głazach narzutowych nad morzem koło Pucka.

C. Floerkeana var. *carcata* N y l. — W lesie sosnowym koło Helu.

C. bacillaris N y l. — Na pniakach sosnowych na porębie nad drogą z Zagórza do Gniewowa.

C. macilenta H o f f m. — Na pniakach sosnowych w lesie koło Helu.

C. digitata S c h a e r. — Pospolita, występuje obficie w lasach sosnowych zwłaszcza u stóp pni drzew, rzadziej na głazach narzutowych wśród mchów.

C. digitata var. *monstrosa* W a i n. — Nad drogą w leśn. Gniewowie.

C. digitata f. *brachytes* W a i n. — Najpospolitsza forma tego gatunku, występuje najchętniej na pniach sosen.

C. digitata var. *ceruchoides* W a i n. — Wśród mchów na głazie narzutowym koło Bieszkowic.

C. pleurota F l k. — Gatunek pospolity w lasach sosnowych. W lesie sosnowym między Piekiełkiem a Bieszkowicami; nad drogą w lesie bukowym nad jez. Ostrzyckiem; las sosnowy koło Gołubia; las sosnowy koło Helu.

C. deformis H o f f m. — W lesie sosnowym koło Helu; wśród mchów na głazach moreny czołowej koło Mściszewic.

C. uncialis H o f f m. — W lasach sosnowych i na wzgórzach piaszczystych, pospolita. Las sosnowy koło Helu; morena czołowa koło Mściszewic.

C. uncialis f. turgescens D e l. — Wrzosowisko koło Bielawy.

C. furcata S c h r a d. — B. pospolita na miejscach piaszczystych, zwłaszcza w lasach sosnowych. Gatunek b. zmienny.

C. furcata var. racemosa F l k. — Nad drogą z Czecocina do Śmiechowa; las sosnowy koło Helu; w lesie mieszanym nad potokiem między Zagórzem a Piekiełkiem.

C. furcata var. racemosa f. furcatosubulata H o f f m. — W lesie sosnowym koło Helu; piaski nad drogą z Czecocina do Śmiechowa.

C. furcata var. racemosa f. corymbosa N y l. — W lesie sosnowym koło Helu. Piaski nad drogą z Czecocina do Śmiechowa.

C. furcata var. racemosa f. fissa F l k. — W lesie sosnowym koło Mrzezina.

C. furcata var. pinnata W a i n. *f. foliosa* D e l. — Las mieszany między Gdynią a Chylonją; las sosnowy koło Helu.

C. furcata var. pinnata f. truncata F l k. — W lesie mieszanym między Gdynią a Chylonją.

C. furcata var. palamaea N y l. — Na głazie narzutowym nad drogą z Skrzyszewa do Glińcza.

C. scabriuscula D e l. — W terenie d. pospolita. Nad drogą z Zagórza do Gniewowa; nad drogą w lesie bukowym nad jez. Ostrzyckiem; Kępa Radłowska na skraju lasu od strony morza; nad drogą z Zagórza do Starej Piły; piaski nad drogą koło Czecocina; w lesie sosnowym koło Helu.

C. rangiformis H o f f m. *var. pungens* W a i n. — Na miejscach piaszczystych w suchych, widnych partjach lasów pospolita. W lesie sosnowym koło Helu; na suchej łące torfowej koło Mrzezina; piaski i zagajniki sosnowe nad drogą z Czecocina do Śmiechowa; nad drogą w lesie bukowym koło jez. Ostrzyckiego.

C. crispata F w. *var. elegans* D e l. — Przy drodze w lesie bukowym nad jez. Ostrzyckiem.

C. crispata var. cetrariaeformis D e l — Na ziemi torfowej na wrzosowisku koło Bielawy.

C. squamosa H o f f m. — Pospolita na ziemi w lasach, zwłaszcza sosnowych, pozatem na głazach narzutowych wśród mchów.

C. squamosa var. denticollis F l k. — Las sosnowy koło Helu; głaz narzutowy w leśn. Śmiechowo koło Wejherowa; głaz w leśn. Bieszkowice.

C. cenotea S c h a e r. — Gatunek d. pospolity zwłaszcza w lasach sosnowych, gdzie występuje u stóp i podstawy pni sosen oraz na brzegach dróg (Gdynia, Zagórze Gniewowo).

C. glauca F l k. — W lesie sosnowym koło Helu; przy drodze w lesie nad jez. Ostrzyckiem.

C. glauca f. capreolata F l k. — W lesie sosnowym koło Helu; nad drogą w lesie bukowym koło Ostrzyc.

C. gracilis W i l l d. — Gatunek pospolity, występuje najchętniej w lasach sosnowych — b. zmienny.

C. gracilis var. dilatata H o f f m. — Las sosnowy koło Helu; nad drogą w lesie bukowym nad jez. Ostrzyckiem.

C. gracilis f. anthocephala F l. — Nad drogą w lesie bukowym nad jez. Ostrzyckiem.

C. gracilis var. chordalis F l k. — Odmiana ta jest b. pospolita. (Hel, Czekocin, Zagórze, Gołubie).

C. gracilis var. aspera F l k. — W lesie sosnowym między Stężycą a Gołubiem.

C. cornuta S c h a e r. — W lesie sosnowym koło Helu na ziemi; na pniu sosny nad drogą z Zagórza do Gniewowa; na ziemi w lesie na Kępie Radłowskiej; na ziemi sosnowym koło Gołubia; na zbutwiałym pniaku nad drogą z Czekocina do Śmiechowa.

C. degenerans F l k. — Gat. pospolity na miejscach piaszczystych i w lasach sosnowych — zmienny.

C. degenerans f. cladomorpha A c h. — Piaski nad z Czekocina do Śmiechowa.

C. degenerans f. dilacerata S c h a e r. — W lesie sosnowym koło Helu.

C. degenerans f. phyllophora F w. — Najczęstsza forma, występuje najchętniej w lasach sosnowych (Gołubie, Ostrzyce, Czekocin, Hel, Stara Piła, Zagórze).

C. verticillata H o f f m. *var. evoluta* T h. F r. — Na ziemi w lesie sosnowym m. Gołubiem a Stężycą.

C. chlorophaea Z o p f. — D. pospolita. Na pniu brzozy koło Gdyni; w lesie nad potokiem między Zagórzem a Piekielkiem; wśród mchów i porostów na głazach przydrożnych koło Dębiny.

C. fimbriata S a n d s t. — Pospolita na piaskach, w lasach sosnowych, pozatem występuje na pniach drzew i na głazach narzutowych wśród mchów. (Gdynia, Orłowo, Skrzyszowo, Wejherowo).

C. major Z o p f. — Na ziemi w lesie mieszanym nad potokiem między Zagórzem a Starą Piłą; piaszczyste zbocza Kępy Radłowskiej; na zmurszałym pniaku w lesie sosnowym koło Helu.

C. major f. *prolifera* R e t z. — Zbocza słoneczne Kępy Radłowskiej.

C. cornutoradiata C o e m. — Pospolita na miejscach piaszczystych, w lasach sosnowych zwłaszcza zagajnikach (Gdynia, Zagórze).

C. coniocraea W a i n. f. *ceratodes* F l k. — Wśród mchów i porostów na głazie narzutowym nad drogą ze Skrzyszewa do Glińcza; wśród mchów na starym, zmurszałym pniaku w lesie sosnowym koło Zagórza; w lesie mieszanym między Gdynią a Chylonją.

C. coniocraea f. *truncata* F l k. — Na zmurszałym pniaku w lesie między Zagórzem a Zbychowem.

C. ochrochlora F l k. f. *ceratoaes* F l k. — Na zmurszałym pniu nad drogą z Zagórza do Gniewowa.

C. ochrochlora f. *monstrosa* H a r m. — Na zmurszałym pniaku w lesie sosnowym koło Helu.

C. pityrea F l k. — Na ziemi w lesie leśn. Zagórze.

C. pityrea f. *crassiuscula* Coem. — Na ziemi w lesie sosnowym koło Helu.

C. foliacea Schaer. var. *alcicornis* Schaer. — B. pospolita na słonecznych wzgórzach piaszczystych i w lasach sosnowych.

C. botrytes Hag. — Na powierzchni pniaków na porębie nad drogą z Gniewowa do Zagórza, obficie.

Stereocaulon coralloides Fr. — Na głazach przydrożnych koło Dębiny; na głazach w obrębie moreny czołowej koło Mściszewic.

S. saxatile H. M a g n. — Na głazach narzutowych koło Dębiny niedaleko Wyszecina. Nowy ten gatunek, wydzielony przez M a g n u s s o n a w r. 1926 był dotychczas znany tylko z Szwecji i to z niewielu stanowisk. Jest to zatem gatunek nowy nie tylko dla Polski ale wogóle dla środkowej Europy. (Det. H. M a g n u s s o n cum sig. interr.)

S. spissum Nyl. — Na głazach przydrożnych koło Dębiny niedaleko Wyszecina. Gatunek ten jest również nowy dla flory polskiej, gdyż dotychczas był znany zdaje się tylko z Niemiec.

S. paschale Fr. — Na ziemi piaszczystej w widnym, młodym lesie sosnowym koło Helu; w lesie sosnowym między Gołubiem i Stężycą.

S. tomentosum Fr. — Na głązach narzutowych między Skrzyszewem a Gliniczem obficie w kilku miejscach; na głązach nad drogą z Mściszewic do Klukowej Huty.

S. incrustatum Flk. — Na piaskach na skraju młodego lasu sosnowego nad drogą z Czokocina do Śmiechowa.

S. condensatum Hoffm. — Najpospolitszy gatunek tego rodzaju — występuje najchętniej na miejscach piaszczystych, w zagajnikach i lasach sosnowych (Piekietko, Klukowa Huta, Gołubie, Mściszewice, Czokocin).

G y r o p h o r a c e a e.

Gyrophora cylindrica A c h. — Jest to gatunek wybitnie górski, na niżu bardzo rzadki. Znalazłem tylko jeden okaz tego gatunku na niewielkim głązie narzutowym nad drogą koło Reszek.

G. polyphylla K ö r b. — Występuje d. rzadko na głązach narzutowych. Głązy nad drogą z Klukowej Huty do Tępcza; głązy moreny na połud. od Brodnicy; duży głąz w leśn. Kamień (oddz. 49); głąz na morenie koło leśniczówki Kamień; głązy moreny koło Mściszewic b. obficie razem z następującym gatunkiem.

G. deusta A c h. — Na głązach dużej moreny koło Mściszewic b. obficie razem z poprzednim gatunkiem; głąz narzutowy nad drogą koło Reszek..

A c a r o s p o r a c e a e.

Acarospora fuscata A r n. — Duży głąz koło Glinicza; na głązach przydrożnych koło Dębiny; głąz w leśn. Kamień (oddz. 49).

Acarospora fuscata f. *superfluens*. — Głąz koło Skrzyszewa; głąz przydrożny koło Zbychowa.

A. veronensis M a s s. — Głązy narzutowe na plaży nad morzem koło Gdyni;

Pertusaria orbiculata A. Z a h l b r. — Na korze buków nad szosą koło Bartłomina; na bukach w lesie Miejskim koło Wejherowa; buk na skraju lasu na Kępie Radłowskiej.

P. amara N y l. — Pospolita na drzewach liściastych, mniej licznie występuje na drzewach iglastych oraz rzadko na głązach narzutowych i innym podłożu.

P. leioplaca S c h a e r. — Na bukach i olchach w lesie koło Gdyni.

P. leioplaca var. *tetraspora* T h. F r. — Na buku w lesie między Gdynią a Chylonją; na olchach na Kępie Radłowskiej.

P. communis D C. — Pospolita zwłaszcza na bukach w lasach bukowych (Kartuzy, Zagórze, Wejherowo i t. d.), pozatem występuje na jarzębinach przydrożnych koło Luzina.

L e c a n o r a c e a e.

Lecanora (Aspicilia) cinerea R ö h l i n g — D. pospolita na gładkich narzutowych. Głazy nad drogą koło leśniczówki Pętkowice; głazy przydrożne w Gniewowie; głazy nad drogą koło Brodnicy; głazy między Skrzyszewem a Glińcem; głazy przydrożne koło Reszek; głazy przydrożne koło Dębiny.

L. laevata N y l. — Gład w lesie sosnowym leśn. Śmiechowo koło Wejherowa; na gładzie w potoku w lesie bukowym nad drogą z Zagórze do Piekietka; duży gład w lesie bukowym leśn. Gniewowa (oddz. 181).

L. obscurata T h. F r. — Na gładzie w lesie nad drogą z Dębiny do Tępcza.

L. gibbosa N y l. — „Kamień djabelski“ w lesie sosnowym koło Czechowa.

L. (Eulecanora) atra A c h. — Gatunek d. pospolity na gładkich narzutowych (Mściszewice, Brodnica, Kłukowa Huta, Dębina). Jedyny raz znalazłem go na innem podłożu a mianowicie na drewnianej poręczy mostu nad drogą z Tępcza do Miłoszewa.

L. chlarona N y l. — Z grupy gatunków (*allophana*, *atrynea*), wraz z którymi tworzyła dawniej zbiorowy gatunek *L. subfusca*, jest ona w terenie najpospolicza i występuje na korze różnych drzew i na drewnie. Kępa Radłowska na olszy, brzozie, jabłoni, dębie, sośnie i *Salix caprea*; na korze olszy koło Beki.

L. allophana R ö h l. — Lipa nad drogą w Gniewowie; osiczyna nad drogą z Tępcza do Strzeczka; buk nad drogą koło Bartłomina; olsza koło Beki.

L. atrynea R ö h l. — Na jarzębinie nad szosą z Luzina do Strzeczka; brzoza na Kępie Radłowskiej.

L. subfusca A c h. var. *argentata* A c h. — Na korze dęba i brzozy w lesie na Kępie Radłowskiej.

L. subfusca var. *rugosa* N y l. — Osiczyna na skraju lasu nad drogą z Zagórze do Piekietka.

L. pallida R a b h. — Pospolita na korze drzew. Jarzębina nad drogą z Luzina do Strzepcza; brzoza, buk, dąb i brzoza w lesie na Kępie Radłowskiej; buk nad drogą z Zagórza do Gniewowa; buk w lesie bukowym nad jez. Ostrzyckiem.

L. carpineae W a i n i o. — Pospolita na korze drzew. Olcha koło Krzeszno dąb w lesie na Kępie Radłowskiej; olcha na łące torfowej między Mrzeżynem a Beką.

L. rupicola A. Z a h l b r. (*L. sordida* A c h.) — Pospolita w całym terenie na głazach narzutowych. Puck nad morzem, morena koło Mściszewic, Reszki, Skrzyszewo, Brodnica, Ostrzyce, Klukowa Huta.

L. Hageni A c h. — Na bukach i grabach w lesie mieszanym na Kępie Radłowskiej.

L. dispersa R ö h l. — Pospolita na starych murach, zaprawie murarskiej i głazach narzutowych. Mur cmentarny w Redzie; łamacz fal w Oksywiu na brzegu morza.

L. prosechoides N y l. — Gatunek b. pospolity na głazach nad morzem, występujący wzdłuż całego wybrzeża. Rośnie on tutaj razem z *Caloplaca pyracea* i tworzy razem z nią charakterystyczny zespół flory epifitycznej głazów, leżących na wybrzeżu morskim.

L. polytropia R a b h. — Jeden z najpospolitszych porostów, występujących na głazach narzutowych zwłaszcza nad drogami. Marjanowo, w lesie sosnowym; Reszki, morena koło Brodnicy, Mściszewice, Łosienice, Przyjaźń, Skrzyszewo.

L. sulphurea A c h. — Głaz nad drogą koło Skrzyszewa; głaz nad drogą z Tępcza do Dębiny; głaz koło Brodnicy.

L. intricata A c h. — Głaz nad drogą z Klukowej Huty do Tępcza.

L. symmicta A c h. *var symmictera* A. Z a h l b r. — Na sosnach i brzożach na Kępie Radłowskiej.

L. conizaea N y l. — Sosny na Kępie Radłowskiej.

L. varia A c h. — Olchy na łące torfowej między Mrzeżynem a Beką.

L. badia A c h. — Występuje d. często na głazach narzutowych. Obficie spotykałem ten gatunek na głazach nad drogą z Klukowej Huty do Mściszewic; głaz nad drogą między Skrzyszewem a Glińcem; głazy przydrożne koło Reszek.

L. (Placodium) muralis R a b h. — Pospolity gatunek wybitnie nitrofilny, występuje najczęściej na starych zabudowaniach

tak murowanych jak i drewnianych, na głazach narzutowych w obrębie miast i nad drogami, na głazach na brzegu morza koło Pucka.

Ochrolechia androgyna A r n. — Na głazach narzutowych. „Wielki Kamień“ nad jez. Kamiennem koło Miłoszewa; głaz w leśn. Kamień (oddz. 49); głaz na morenie koło leśniczówki Kamień; głaz t. zw. „Królewski“ koło Ostrzyc.

Icmadophila ericetorum A. Z a h l b r. — Na ziemi na wrzosowisku koło Bielawy.

Phlyctis argena K ö r b. — Pospolita na różnych gatunkach drzew szczególnie na dębach. Kępa Radłowska, Gniewowo, Przyjaźń.

Candelariella vitellina M ü l l. — Na korze jarzębiny nad szosą z Luzina do Strzepcza; głazy nad morzem koło Pucka; głazy przydrożne koło leśniczówki Pętkowice.

Candelariella vitellina var. *xanthostigma* E l e n k. — Odmiana ta jest w terenie znacznie pospolitsza niż gatunek i występuje na drzewach zwłaszcza przydrożnych oraz rzadziej na głazach. Jest to również gatunek nitrofilny. Reszki, Gdynia, Skrzyszewo, Miłoszewo, Glińcz, Dębino.

P a r m e l i a c e a e.

Parmeliopsis pallescens A. Z a h l b r. (*P. aleurites* N y l.). Gatunek pospolity zwłaszcza na korze sosen w lasach sosnowych. Hel, Zagórze.

P. ambigua N y l. — Pospolity na sosnach, niekiedy występuje również na drzewach liściastych np. na bukach i olchach. Gdynia, Gniewowo, Zagórze.

Parmelia physodes A c h. — Jeden z najpospolitszych porostów, występuje najchętniej na korze drzew zwłaszcza sosen, na ziemi, głazach narzutowych i innym odłożu. Na olchach w lesie nad drogą z Zagórze do Piekiełka znalazłem okazy z dobrze rozwiniętymi apotecjami.

P. tubulosa B i t t e r. — Gatunek d. pospolity zwłaszcza na drzewach przydrożnych. Sosny na skraju lasu na Kępie Radłowskiej; drzewa nad drogą z Zagórze do Gniewowo ołchy na łące torfowej pod Mrzezinem; jawor nad drogą koło Oksywja; głaz nad drogą koło Skrzyszewa; buki nad szosą koło Bartłomina.

Parmelia Bitteriana A. Z a h l b r. — Gatunek rzadki; znalazłem go tylko raz na głazie narzutowym t. zw. „Wielkim Kamieniu“ nad jez. Kamiennem koło Miłoszewa.

P. furfuracea A c h. — Bardzo pospolita w całym terenie na korze różnych gatunków drzew, niekiedy na głązach narzutowych.

P. conspersa A c h. — Występuje b. często na głązach narzutowych, niekiedy nawet b. małych, zwłaszcza na miejscach słonecznych. Jedyny raz znalazłem ten gatunek na korze brzozy nad drogą koło Tępcza.

P. Mougeotii S c h a e r. — Występuje tylko na głązach narzutowych. Na głązach moreny koło Mściszewic; ściana półn. głązu narzut. w leśn. Marjanowo; głązy nad drogą koło Brodnicy (pow. Kartuski); głąz w leśn. Kamień.

P. saxatilis A c h. — Pospolity ten gatunek znajdowałem w badanym terenie tylko na głązach narzutowych i to zwykle obficie nawet na małych głązach (Reszki, Miłoszewo, Marjanowo, Dębina).

P. sulcata T a y l. — B. pospolita, występuje najchętniej na drzewach liściastych tak w lasach jak i na drzewach pojedynczo stojących np. nad drogami, rzadko na głązach narzut.

P. quercina W a i n i o. — Rzadki ten gatunek znalazłem raz jedyny na korze brzozy, na zboczach Kępy Radłowskiej koło Gdyni z dobrze rozwiniętymi apotecjami.

P. scortea A c h. — Dosyć rzadka, występuje na kasztanach, lipach i brzozech przydrożnych koło Strzępcza. Zdaje się, że dawniej, jak to zresztą wynika z literatury, gatunek ten był tutaj znacznie częstszy.

P. acetabulum D u b y. — Występuje w rozproszonych stanowiskach. Lipy przydrożne koło Przyjaźni z dobrze rozwiniętymi apotecjami; wierzby przydrożne i olchy koło Krzeszno; lipa przydrożna w Gniewowie; lipa koło leśniczówki Marjanowo.

P. prolixa R ö h l. — Dane o rozmieszczeniu tego gatunku muszą ulec gruntownej rewizji. Słusznie podkreśla A n d e r s, że w północnej części środkowej Europy gatunek ten jest zastąpiony przez następny. *P. glomellifera* N y l. Okazało się, że to co L i n d a u opisuje z głązów narzutowych jako *P. prolixa* jest to wszystko *P. glomellifera* N y l. Jedynie w dwóch miejscach znalazłem okazy pozbawione soredjów, a więc mogące uchodzić za *P. prolixa*, a mianowicie: głąz na morenie koło leśnicz. Kamień; „Wielki Kamień“ nad jez. Kamiennem koło Miłoszewa.

P. glomellifera N y l. — Pospolita na głązach narzutowych, nawet dosyć małych. Puck, Skrzyszewo, Gniewowo, Brodnica, Miłoszewo, Mściszewice, Łosienice, Zbychowo, Okuniewo, Przyjaźń, Dębina, Pętkowice.

P. olivacea N y l. — Występuje rozproszona na korze drzew liściastych wolno stojących, zawsze z apotecjami. Brzoza nad drogą z Zagórza do Zbychowa; brzoza nad drogą z Dębiny do Wyszecina; olchy na łące torfowej między Mrzezinem a Beką b. obficie.

P. subaurifera N y l. — Występuje na korze drzew w lasach. Kępa Radłowska pod Gdynią na sosnach, osice, wierzbie i na sosnach koło Helu.

P. verruculifera N y l. — Dosyć pospolita, zwłaszcza na drzewach przydrożnych. Wierzby nad drogą ze Skrzyszewa do Glinicza; lipy przydrożne w Gniewowie; buk na skraju Kępy Radłowskiej pod Gdynią.

P. fuliginosa N y l. — Gatunek pospolity, występuje najczęściej na głązach narzutowych, pozatem na korze drzew liściastych.

P. fuliginosa v. *laetevirens* K i c k x. — Dosyć pospolita na korze drzew liściastych. Np. na grabach, dębach, olchach, jabłoni na Kępie Radłowskiej.

P. aspidota R o e h l. — Pospolita na drzewach liściastych wolno stojących lub nad drogami. Klony nad szosą koło Luzina; jarzębina koło Redy; brzoza na Kępie Radłowskiej; jarzębina nad drogą koło Zagórza; jawory nad drogą w Oksywiu; olchy na łące między Mrzezinem a Beką.

P. exasperatula N y l. — Pospolita wszędzie na drzewach przydrożnych. Np. wierzby przydrożne koło Skrzyszewa, klony nad szosą koło Luzina, jawory koło Przyjaźni.

P. caperata A c h. — Gatunek niezbyt częsty, występujący najchętniej w liściastych i mieszanych lasach. Kępa Radłowska na dębach w lesie miesz. dębowo-sosnowo-bukowym.

Cetraria scutata P o e t s c h (*C. chlorophylla* S c h a e r). Dosyć pospolita na drzewach wolno stojących zwłaszcza brzozech, pozatem występuje na głązach narzut i starem drewnie. Brzozy nad drogą z Zagórza do Zbychowa; brzoza koło leśniczówki Bieszkowice; na starym krzyżu drewnianym w Lesie Miejskim koło Wejherowa; Wielki Kamień koło Miłoszewa; głąz nad drogą koło Skrzyszewa.

C. pinastri R ö h l i n g. — Dosyć rozpowszechniona zwłaszcza na sosnach i brzozech. Na sosnach i brzozech na Kępie Radłowskiej; brzoza nad drogą koło Przyjaźni; buk nad drogą z Zagórza do Gniewowa; na gałęziach niekiedy bardzo cienkich kosówki w lesie sosnowym koło Helu.

C. glauca A c h. — B. pospolita na drzewach zwłaszcza sosnach i brzozech; najobficiej występuje na olchach w miejscach wilgotnych nad strumykami (Piekiełko). Poza tem spotyka się na dużych głazach wśród mchów (Miłoszewo, Kamień, Odargowo).

C. islandica A c h. — Występuje w rozproszonych stanowiskach na miejscach piaszczystych, w lasach sosnowych i na torfowiskach. Mokradła nad drogą z Klukowej Huty do Mściszewic; las sosnowy nad drogą z Gołubia do Stężycy; wrzosowisko koło Bielawy; las sosnowy koło Helu.

Cornicularia tenuissima A. Z a h l b r. — B. pospolita na wzgórzach piaszczystych w lasach sosnowych zwłaszcza typu Pinetum cladinosum i hylocomiosum, na torfowiskach (Mściszewice) i raz wśród mchów na dużym głazie koło Łosienic. Miejscami występuje z dobrze rozwiniętymi apotecjami (Hel, Gołubie, Czekocin).

U s n e a c e a e.

Evernia prunastri A c h. — Gatunek b. pospolity w terenie na wszystkich prawie gatunkach drzew; najchętniej występuje w partjach wilgotnych lasów; na drewnianej ścianie starej stodoły i na głazie w potoku Zagórzańskim.

Alectoria jubata A c h. — B. pospolita, występuje na wszystkich drzewach, jednak najchętniej na sosnach i brzozech, poza tem na głazach narzutowych.

A. chalybeiformis R ö h l i n g — Wielki Kamień koło Miłoszewa nad jez. Kamiennem.

A. implexa R ö h l i n g — Gatunek rzadszy od *A. jubata*, występuje na brzozech nad drogą z Tępcza do Strzepcza i nad drogą z Zagórza do Zbychowa.

Ramalina fraxinea A c h. — B. pospolita na korze różnych drzew i to najchętniej drzew przydrożnych.

R. fastigiata A c h. (*R. populina* W a i n). — Gatunek ten jest również pospolity i rośnie podobnie jak poprzedni gatunek.

R. farinacea A c h. — Pospolita na korze drzew liściastych w lasach tak mieszanych jak i liściastych, zwłaszcza na dębach i olchach.

R. pollinaria A c h. — Pospolita na korze różnych drzew, na starej stodole koło Skrzyszewa i na dużym głazie koło Odargowa.

R. baltica L e t t a u — Na bukach w lesie miejskim koło Wejherowa; na bukach w lesie mieszanym między Gdynią a Chylonją.

Usnea comosa R ö h l. f. *sordidula* J. M o t y k a. — Brzozy na skraju lasu na Kępie Radłowskiej; na słupie telegraficznym nad drogą z Bartłomina do Tępcza.

Usnea comosa ssp. *similis* R ö h l. — Na sosnach koło Tępcza; na modrzewiu w leśn. Zagórze; suchy dąb nad drogą z Bartłomina do Tępcza; na olchach nad drogą z Zagórza do Piekietka; na brzozech nad drogą z Zagórza do Zbychowa; w lesie na Kępie Radłowskiej; brzoza koło leśniczówki Bieszkowice; na sosnach w lesie mieszanym między Gdynią a Chylonją; na modrzewiach koło Gniewowa.

Usnea compacta J. M o t y k a („J. M o t y k a, Monogr. Usnearum in mscr.“). — Na świerku nad drogą z Bartłomina do Tępcza.

U. dasopoga R ö h l. em. J. M o t y k a. — Na modrzewiach nad drogą z Gniewowa do Zagórza; w lesie koło Tępcza; brzoza koło leśniczówki Bieszkowice; brzozy w lesie nad drogą z Zagórza do Zbychowa.

U. florida H o f f m. — Na brzozech w lesie nad drogą z Zagórza do Zbychowa; na olchach w lesie koło Starej Piły.

U. hirta H o f f m. em. J. M o t y k a. — Sosny w lesie koło Helu; modrzew nad drogą z Zagórza do Starej Piły; na świerku nad drogą z Bartłomina do Tępcza; na sośnie w lesie sosnowym koło Tępcza; sosny w lesie sosnowym między Piekietkiem a Bieszkowicami; na sosnach w lesie Miejskim koło Wejherowa.

U. hirta f. *communis* J. M o t y k a (J. M o t y k a, Monogr. Usnearum in mscr.) Sosna na skraju lasu na Kępie Radłowskiej; na słupie telegraficznym nad drogą z Bartłomina do Tępcza.

U. hirta var. *minutissima* M e r. — Na starej stodole koło Skrzyszewa; olcha na łące torfowej między Mrzeżinem a Beką.

U. hirta ssp. *villosa* J. M o t y k a. — Na brzozie koło leśniczówki Bieszkowice; brzozy na skraju lasu na Kępie Radłowskiej.

U. scabriuscula J. Motyka. — Brzozy na skraju lasu koło Witomina (leg. J. Urbański). — J. Motyka, Monogr. Usnearum in mscr.

U. sorediifera J. Motyka. — Na brzozie nad drogą z Strzepcza do Tępcza.

Caloplacaceae.

Caloplaca aurantiaca Lightf. — Suchy pień osiki na skraju lasu na Kępie Radłowskiej; na korze osiki nad drogą z Tępcza do Strzepcza.

C. cerina Ehrh. — Na korze osiki nad drogą z Tępcza do Miłoszewa; suchy pień osiki na skraju lasu na Kępie Radłowskiej; osika nad drogą ze Starej Pily do Piekiełka.

C. citrina Hoffm. — Łamacz fal na brzegu morza w Oksywiu.

C. decipiens Arn. — Łamacz fal na brzegu morza w Oksywiu; mur cmentarny w Redzie, b. obficie. Gatunek ten jest zdaje się pospolity w terenie i występuje zawsze na starych zabudowaniach, dachach i t. d.

C. elegans Th. Fr. — Łamacz fal na brzegu morza w Oksywiu.

C. lobulata Nyl. — Głaz niewielki na łące torfowej między Mrzezinem a Beką w pobliżu morza; łamacz fal na brzegu morza w Oksywiu. Jest to gatunek, występujący zdaje się tylko nad morzem.

C. pyracea Ach. — Gatunek ten występuje bardzo obficie na głazach narzutowych wzdłuż całego wybrzeża morskiego, tworząc tutaj razem z *Lecanora prosechoides* charakterystyczny zespół porostów epifitycznych tych głazów. Poza tem znalazłem go na dużym kamieniu koło Odargowa.

Teloschistaceae.

Xanthoria parietina Th. Fr. — B. pospolita w całym terenie na różnych drzewach, zwłaszcza na osikach, topolach i wierzbach, na starym drewnie oraz na głazach narzutowych koło Pucka nad morzem, w zespole porostów nitrofilnych.

X. polycarpa Oliv. — Dostyć pospolita. Mur cmentarny w Redzie; most drewniany na łące koło Beki; młoda osika na skraju lasu na Kępie Radłowskiej.

X. candelaria Arn. — Występuje d. często na drzewach przydrożnych i starem drewnie. Stary pień koło Helu; lipy przydrożne koło Gniewowa; wierzba nad drogą koło Krzeszny.

B u e l l i a c e a e.

Buellia parasema Körb. — Na buku w lesie mieszanym między Gdynią a Chylonją.

B. myriocarpa Mu dd. — Olchy na łące torfowej między Mrzezinem a Beką; *Salix caprea* w lesie na Kępie Radłowskiej; na olszy koło Krzeszny.

Rhinodina demissa Arn. — Głaz na brzegu morza koło Pucka.

P h y s c i a c e a e.

Anaptychia ciliaris Mass. — Gatunek pospolity na drzewach przydrożnych oraz w lasach, jednak tutaj występuje zwykle na brzegach i w partjach słonecznych. Sucha osika na skraju lasu na Kępie Radłowskiej; buki koło Zagórza; dęby w lesie mieszanym między Gdynią a Chylonją; buki nad szosą koło Bartłomina.

Physcia stellaris Nyl. — Na suchej gałęzi *Salix caprea* na Kępie Radłowskiej; młoda osika na skraju lasu pod Gdynią olchy na łące torfowej między Mrzezinem a Beką; wierzby przydrożne koło Krzeszny.

Ph. aipolia Nyl. — Na korze osiki nad drogą z Starej Piły do Piekiełka na skraju lasu; na wierzbie nad drogą ze Skrzyszewa do Glińcza.

Ph. ascendens Bitt. — Pospolita na drzewach zwłaszcza przydrożnych oraz na głazach narzutowych. Niekiedy trudno ją odróżnić od następnego gatunku, z którym łączy się zdaje się przez formy przejściowe.

Ph. tenella Bitt. — Również pospolita na drzewach przydrożnych i na skrajach lasów. Często występuje razem z poprzednim gatunkiem.

Ph. pulverulanta Nyl. — Pospolita na drzewach przydrożnych. Luzino, Reda, Gniewowo, Bartłomin, Krzeszna, Gdynia, Tępcz.

Ph. grisea A. Zahlb. — Wierzba przydrożna koło Krzeszny; lipy i wierzby nad drogą koło Przyjaźni; lipy przydrożne w Gniewowie.

Ph. virella Fl a g. — Pospolita w całym terenie, najczęściej występuje na drzewach przydrożnych lub na skraju lasów (Reda, Bartłomin, Zagórze, Glińcz, Kępa Radłowska, Luzino, Krzeszna). Poza tem znalazłem ją na głazie narzutowym na brzegu morza koło Pucka.

Ph. caesia N y l. — Gatunek nitrofilny, występuje najczęściej na starych zabudowaniach, głazach położonych nad drogami i w pobliżu siedzib ludzkich. W wielkiej ilości spotykałem ten gatunek na głazach narzutowych na brzegu morza koło Pucka.

Zakład Botaniki Systematycznej Uniwersytetu Poznańskiego.

ZUSAMMENFASSUNG.

Obige Zusammenstellung umfasst 197 Flechtenarten, welche im Juli 1930 im nördlichen Teile Pomerellens (vorwiegend Küstengebiet) gesammelt wurden. Unter ihnen befindet sich auch eine Anzahl sowohl für dieses Gebiet, wie auch für ganz Polen neuer Arten. Von letzteren seien erwähnt *Verrucaria laevata*, *Peltigera virescens* var. *Degeni*, *P. Hazslinszkyi*, *P. leptoderma*, *Lecidea musiva*, *Stereocaulon saxatile*, *St. spissum*, *St. incrustatum*, *Parmelia Mougeotii*, *P. quercina*, *Caloplaca lobulata* sowie einige *Cladonien* und *Usneen*.

Die meisten seltenen und in geographischer Hinsicht interessanten Arten beherbergen erratische Blöcke. Unter anderen fand ich auf ihnen *Stereocaulon saxatile*, welches bisher nur aus Schweden bekannt war, und viele Gebirgsarten, wie *Verrucaria laevata*, *V. elaeomelaena*, *Placynthium nigrum*, *Nephroma parile*, *Sphaerophorus fragilis*, *Gyrophora cylindrica* und andere. Für die am Meeresstrande liegenden Steine sind besonders charakteristisch *Lecanora prosechoides* und *Caloplaca pyracea*.